

Stefan G¹siorowski

Bibliografia druków zwartych i czasopism o tematyce żydowskiej wydanych w Polsce w roku 1997

I. Historia i kultura Żydów

1. Amis Martin: Strzała czasu. Przek³ z ang. Michał K³obukowski. Warszawa 1997 Warszawskie Wydawnictwo Literackie MUZA S.A. 8° ss. 168, nlb. 5. (VIP - Vademecum Interesującej Prozy). Powieść - były SS-man wspomina czasy II wojny światowej i zagładę Żydów.
2. Auschwitz - Nationalsozialistisches Vernichtungslager. übers. aus dem Poln. Jochen August, Sibylle Goldmann, Jürgen Pagel; Red. Franciszek Piper, Teresa Wiebocka. Oświęcim 1997 Staatliches Museum Auschwitz-Birkenau 8° ss. 487, tabl. 84, pl., ilustr. Tytu³ oryg.: Auschwitz - nazistowski obóz śmierci. Treść: Vorwort zur deutschen Ausgabe s. 7-9; GRÜNDUNG DES AUSCHWITZ: F. Piper: Politisch-rassistische Voraussetzungen für den nationalsozialistischen Völkermord s. 13-29; Danuta Czech: Entstehungsgeschichte des KL Auschwitz, Aufbau- und Ausbauperiode s. 30-57; ORGANISATION DES KL AUSCHWITZ UND LEBENSBEDINGUNGEN DER HÄFTLINGE: Aleksander Lasik: Die Lagerführung des KL Auschwitz s. 61-76; Tadeusz Iwaszko: Deportation ins KL Auschwitz und Registrierung der Häftlinge s. 77-102; Tenże: Das Leben der Häftlinge im KL Auschwitz s. 103-129; Irena Strzelecka: Medizinische Experimente im KL Auschwitz s. 130-151; F. Piper: Der Arbeitseinsatz der Häftlinge s. 152-181; Helena Kubica: Kinder und Jugendliche im KL Auschwitz s. 182-208; VERNICHTUNG IM KL AUSCHWITZ: F. Piper: Lebensbedingungen und Arbeit als Mittel zur Vernichtung der Häftlinge s. 211-224; Tenże: Direkte Methoden der Tötung von Häftlinge s. 225-242; Tenże: Massenvernichtung von Juden in den Gaskammern des KL Auschwitz s. 243-258; Andrzej Strzelecki: Die Plünderung des Besitzes der im KL Auschwitz ermordeten Juden s. 259-270; F. Piper: Die Zahl der Opfer von Auschwitz s. 271-292; WIDERSTAND: Henryk Wiebocki: Widerstand der Häftlinge s. 295-298; Tenże: Einstellung, Verhalten und spontane Aktionen der Häftlinge s. 299-305; Tenże: Häftlingsselbsthilfe s. 306-316; Barbara Jarosz: Lager- und lagernahe Widerstandsbewegungen s. 317-348; H. Wiebocki: Fluchten aus dem KL Auschwitz s. 349-368; Tenże: Aufdeckung von Nazerverbrechen im KL Auschwitz s. 369-394; BEFREIUNG: A. Strzelecki: Evakuierung, Auflösung und Befreiung des KL Auschwitz s. 397-425; VERFOLGUNG DER SS-MANNSCHAFT DES KL AUSCHWITZ: Kazimierz Smoleń: Bestrafung der Kriegsverbrecher s. 429-447; A. Lasik: Nachkriegsprozesse gegen die SS-Besatzung des KL Auschwitz s. 448-463; Bibliographie s. 464-468.
3. Babel Izaak: Opowiadania odeskie. Zmierzch: sztuka w ośmiu odsłonach. Prze³. z ros. Jerzy Pomianowski. Warszawa 1997 Książka i Wiedza 8° ss. 192. W opowiadaniu "Pierwsza miłość" przedstawiono jeden z pierwszych pogromów Żydów za władzy sowieckiej w Rosji.
4. Bajit Chadasz. Red. Piotr Czakański, Dariusz Nowacki, Rembert Schleicher. Kraków 1997 Fundacja Judaica 8° ss. 95, nlb. 1, ilustr. (Miesiąc Spotkań z Kulturą Żydowską). [Katalog]. Treść: R. Schleicher, P. Czakański: Nowy dom s. 4-7; Kurt Spurey: Progi s. 8-10; Klaus Wagenbach: Obrazki z życia Franza Kafki s. 11-28; Rafael Scharf: Na rogu św. Sebastiana i Berka Joselewicza s. 29-37; D. Nowacki: On to (nie) ja s. 38-44; Henryk Halkowski: Miesiąc Tiszri s. 45-48; Ingrid Swossil-Lissow, Kurt Schubert: Święty-Kadosch-Heilig s. 49-53; Jakob Allerhand: Z Zachodu na Wschód i z powrotem s. 54-59; Josef Burg: Jidysz s. 60-61; Agnieszka Nowińska: K. kontra Kafka s. 62; Iwonna Trenkner: Podróż w minione, utracone s. 63-69; Adam Sroka: Przemiana s. 70-71; I.

- Trenkner: Reise in die "Verlorengegangenheit" s. 72-81; Andrzej Weźmiński: Ameryka s. 82-83; Bajit Chadasz 5757 s. 84.
5. Basiura Ewa: Żydzi polscy w legendzie i opowieści. Kraków 1997 Storyteller 8° ss. 101. Taż: The Jews of Poland in Tale and Legend. Kraków 1997: Storyteller ss. 107.
  6. Bednarczyk Tadeusz: Rys historyczny Organizacji Wojskowej - kadry Bezpieczeństwa - Armii Krajowej OW - KB - AK - sikorszczycy w ruchu oporu. Wrzesień 1939 r. - do stycznia 1945 r. oraz "Żydzi polscy dzisiaj" - dodatek uzupełniający do książki pt. "Życie codzienne warszawskiego getta". Warszawa 1997 Wyd. "Ojczyzna" 8° ss. 189, ilustr.
  7. Berendt Grzegorz: Żydzi na terenie Wolnego Miasta Gdańska w latach 1920-1945. (Działalność kulturalna, polityczna i socjalna). Gdańsk 1997 Gdańskie Towarzystwo Naukowe 8° ss. 327, ilustr. Gdańskie Towarzystwo Naukowe. Wydział I Nauk Społecznych i Humanistycznych. (Seria Monografii. [T.] 102).
  8. Bondarczuk Mariusz: Piątego dnia. Recz o życiu i zagładzie Żydów krasnosielckich. Przasnysz [B.r.] Wydawnictwo Mazowieckie 8° ss. 31, ilustr.
  9. Boyarin Jonathan: Żydzi polscy w Paryżu. Etnografia pamięci. Przeł. [z ang.] Adam Walaszek. Kraków 1997 Wyd. Literackie 8° ss. 282. Eseje poświęcone żydowskim emigrantom i uchodźcom z ziem polskich w okresie międzywojennym i II wojny światowej, którzy zamieszkali w Paryżu.
  10. Brańska Joanna: "Na Dobry Rok b'edycie zapisani". Żydowskie karty noworoczne firmy Jehudia. Warszawa 1997 Biblioteka Narodowa 8° ss. 119, nlb. 1, ilustr. Album.
  11. Chajes Wiktor: Semper fidelis. Pamiętnik Polaka wyznania mojżeszowego z lat 1926-1939. Wstęp i przypisy Paweł Pierzchała; przedm. Tadeusz Krzyżewski. Kraków 1997 Księgarnia Akademicka 8° ss. 252, nlb. 3. Wiktor Chajes (1875-1941?) należał do nurtu asymilacyjnego w wśród Żydów polskich, był bankierem i działaczem społecznym, a w latach 1930-1939 wiceprezydentem Lwowa. Aresztowany przez NKWD, zmarł w Starobielsku.
  12. Cunge Emanuela: Uciec przed Holocaustem. Łódź 1997 Oficyna Bibliofilów 8° ss. 334. Wspomnienia Żydówki ukrywającej się wraz z mężem i synem w czasie II wojny światowej na Białorusi i Litwie.
  13. Czermak Izabella: Epigramy. Łódź 1997 Oficyna Bibliofilów 8° ss. 38, nlb. 2. Poezja o tematyce żydowskiej.
  14. Derban Jerzy: "Pięta rano". Bielsko-Biała 1997 Nakładem Autora 8° ss. 23. Poezja o tematyce żydowskiej.
  15. Domańska Hanna: Żydzi znad Gdańskiej Zatoki. Warszawa 1997 Agencja Wydawnicza Tu 8° ss. 240, tabl. 23, ilustr., Zsf. (Pamięć Europy. Monografie). Bedeker dawnej gminy żydowskiej w Gdańsku.
  16. Fater Isachar: Muzyka żydowska w Polsce w okresie międzywojennym. Przeł. z języka hebr. Ewa Œwiderska. Warszawa 1997 Oficyna Wydawnicza Rytm 4° ss. 339, nlb. 1, ilustr.
  17. Frank Jakub Józef: Księga Słów Pańskich. Ezoteryczne wykłady Jakuba Franka. T. 1-2. Oprac. naukowe i komentarze Jan Doktor. Warszawa 1997 Semper 4° ss. 179; 159, sum.. Teksty mesjanistyczne J. Franka vel Józefa barona von Dobrucki (1726-1791) założyciela i przywódcy żydowskiego ugrupowania religijnego zwanego frankizmem. 18. Friedman Ester: Daleka droga do domu. Kraków 1997 Wydawnictwo Ambrozja 8° ss. 138, nlb. 1, ilustr. Wspomnienia z czasów II wojny światowej.
  18. Frister Roman: Autoportret z bliźni. Przeł. z hebr. Elżbieta Frister i R. Frister. Warszawa 1997 "Univ-Comp" 8° ss. 427. Autobiografia żydowskiego dziennikarza z okresu Holocaustu i po wojnie. R. Frister od 1956/57 przebywa w Izraelu, jest m. in. korespondentem "Polityki".

19. G¹sowski Tomasz: Między gettem a światem. Dylematy ideowe Żydów galicyjskich na przełomie XIX i XX wieku. Kraków 1997 Księgarnia Akademicka 8° ss. 155. Instytut Historii. Uniwersytet Jagielloński.
20. Ginzberg Louis: Legendy żydowskie. Warszawa 1997 Cyklady 4° ss. 266. Legendy o stworzeniu świata, Adamie, Dziesięciu Pokoleniach, Noem, Abrahamie, Jakubie i Józefie.
21. Grynberg Henryk: Drohobycz, Drohobycz. Warszawa 1997 W. A. B. 8° ss. 293, nlb. 3. Opowiadania dotyczące dziejów różnych rodzin żydowskich ucalałych z zagłady II wojny światowej.
22. Grynberg Henryk: Żydowska wojna i Zwycięstwo. Wrocław 1997 Siedmiogród 8° ss. 157, nlb. 2. (Nowa Literatura Polska). "Żydowska wojna" to powieściowy debiut H. Grynberga z 1965 r. oraz minipowieść "Zwycięstwo" (1 wyd. Paryż 1968), która jest jej kontynuacją¹.
23. Harris Nathaniel: Chagall: życie i twórczość. Przekł. z ang. A. Kruk. Warszawa 1997 Warszawskie Wydawnictwo Literackie Muza S.A. 8° ss. 79, ilustr. (Życie i Twórczość).
24. Janusz Korczak: pisarz - wychowawca - myśliciel. Studia. Pod red. Hanny Kirchner. Warszawa 1997 Wyd. Instytut Badań Literackich PAN 8° ss. 278. Treść: H. Kirchner: Korczak - pisarz; Irena Maciejewska: Narodziny formy. Pierwsze powieści Janusza Korczaka; Halina Floryńska: Pedagogika jako filozofia stosowana; Krystyna Starczewska: Świadomość religijna Janusza Korczaka; Maria Prussak: "Nie mentor, tylko świadek"; Piotr Matywiecki: Duchowa i realna podróż Korczaka do Palestyny; Jolanta Ługowska: Błąd w twórczości Janusza Korczaka; Małgorzata Czerwińska: "Mówią pamiętnik". O postawie autobiograficznej w pisarstwie Janusza Korczaka; Joanna Papuzińska: Podkultura dziecięca w twórczości Janusza Korczaka.
25. Jaroszek Kazimierz, Piłtkowski Sebastian: Martyrologia Żydów w więzieniu radomskim 1939-1944. Wykaz zamordowanych, zmarłych, deportowanych do obozów koncentracyjnych i obozów zagłady. Radom 1997 Archiwum Państwowe 8° ss. 90, nlb. 2.
26. Jehuda Halevi, Solomon ibn Gabirol, Moses ibn Ezra: Poeci Złotej Ery... Wybór, przekł. z hebr. i wstęp Aleksander Ziemny. Warszawa 1997 Amerykańsko-Izraelska "Fundacja Shalom" 8° ss. 53. (Złota Seria).
27. Jerozolima w kulturze europejskiej. Praca zbiorowa. Red. P. Paszkiewicz, T. Zadrożny. Warszawa 1997 Instytut Sztuki PAN 4° ss. 574, ilustr.
28. Jerzy Kosiński - był tu i tam. Materiały z konferencji naukowej Jerzy Kosiński, człowiek i dzieło na skrzyżowaniu kultur, Łódź 8-10 maja 1995. Oprac. red. Agnieszka Salska i Grzegorz Gazda. Warszawa 1997 Da Capo 8° ss. 190, nlb. 1. M. in. bibliografia polskich wydań dzieł J. Kosińskiego.
29. Jewish Studies. Ed. Maria Bogucka. Acta Poloniae Historica. T. 76: 1997 s. 5-227. Treść: Maurycy Horn: Jewish Jurisdiction's Dependence on Royal Power in Poland and Lithuania up to 1548 s. 5-17; Jakub Goldberg: 18th Century Memoirs of Polish Jews. Memoirs of Mojżesz Wasercug from Great Poland s. 19-29; Krystyna Zienkowska: Citizens or Inhabitants? The Attempt to reform the Status of the Polish Jews during the Four Years' Sejm s. 31-52; Jan Doktor: Jakub Frank, a Jewish Heresiarch and His Messianic Doctrine s. 53-74; Adam Penkalla: Rabbis in the Radom Province in the 19th Century (1815-1914). A Tentative Analysis s. 75-84; Jan M. Małcki: Cracow Jews in the 19th Century: Leaving the Ghetto s. 85-96; Jerzy Tomaszewski: The Expulsion of Jewish Polish Citizens from Germany in October 28-29, 1938 s. 97-122; Jacek Leociak: The Religious Discourse in the Extant Warsaw Ghetto Texts s. 123-151; Teresa Prekerowa: Who Helped Jews during the Holocaust in Poland? s. 153-170; Bożena Szaynok: The Beginnings of Jewish Settlement in Lower Silesia After World War II (May 1945 – January 1946) s. 171-195; Krystyna Kersten: The Pogrom of Jews in Kielce on July 4, 1946 s. 197-212; REVIEWS: Wielicz Tomasz (Żydzi w średniowiecznym Krakowie. Wypisy Źródłowe z ksiąg miejskich krakowskich. Ed. by Bożena Wyrozumka. Kraków 1995) s. 213-214; Bogucka M. (Żydzi wśród chrześcijan w dobie szlacheckiej Rzeczypospolitej. Ed. Waldemar Kowalski and Jadwiga Muszyńska. Kielce 1996) s. 215; Taż (Handel żydowski w Krakowie w końcu XVI i w XVII wieku. Wypisy z krakowskich rejestrów celnych z lat 1593-1683. Prepared by Jan M. Małcki. Kraków 1995) s. 217-222;

- G¹siorowski Stefan (Zenon Guldon, Jacek Wijaczka: Procesy o mordy rytualne w Polsce w XVI-XVIII wieku. Kielce 1995) s. 222-223; Landau-Czajak Anna (Gabriela Zalewska: Ludność żydowska w Warszawie w okresie międzywojennym. Warszawa 1996) s. 223-225; Pilarczyk Krzysztof (Frowald G. Hüttenmeister: 'Otsar ra'sei tevot we-gitsurim be-matsevoť batei ha'almin. Frankfurt am Main 1996) s. 226-227.
30. Judaizm po Holocauste. Znak. Miesięcznik. R. 49: 1997 nr 8 s. 1-176. Z treści: Paweł Ćpiwak: Holocaust, tożsamość, cięćgłość s. 4-8; Jonathan Sacks: Cienista dolina. Holocaust w kontekście judaizmu s. 9-29; Jacek Migasiński: Przecucie zagłady s. 30-40; Adam Lipszyc: Wiek Scholema s. 41-61; Paweł Maciejko: Hegel i żydzi. Emil Fackenheim s. 62-69; Joanna Tokarska-Bakir: Szechina na strychu, czyli o czasie marnym (Rec.: G. Scholem: Kabała i jej symbolika. Kraków 1996 i tegoż: Mistycyzm żydowski i jego główne kierunki. Warszawa 1997) s. 105-112; Stanisław Frybes: Problemy polsko-żydowskie w nauczaniu literatury s. 130-136; Bronisław Ćwiderski: Pucka albo o oswojaniu cierpienia (Rec.: J. Katz: Putska. Kopenhaga 1997) s. 136-139; Stefan G¹siorowski: Kompetentnie, bez przemilczeń (Rec.: A. Ćbikowski: żydzi. Wrocław 1997) s. 140-142; Wojciech Bonowicz: O sile lekcewaźćcej prawa geometrii s. 161-166.
  31. Kac Albin (Tobiasz): Nowy S¹cz. Miasto mojej młodości. Kraków 1997 Khoker-Dapas Agency; Księgarnia Akademicka 8° ss. 227, nłb. 1. Wspomnienia z lat 1910-1948.
  32. Kaczyńska Alicja: Anna Frank. Gdańsk 1997 Gdańskie Wyd. Psychologiczne 8° ss. 117, tabl. 4, ilustr. (Literackie Portrety Niezwykłych Kobiet).
  33. Kameraz-Kos Ninel: Ćwięta i obyczaje żydowskie. Warszawa 1997 Wyd. Cyklady 8° ss. 146, nłb. 1, ilustr. żydowski Instytut Historyczny.
  34. Koneczny Feliks: Cywilizacja żydowska. Przedm. Jędrzej Giertych. Komorów 1997 Wyd. ANTYK Marcin Dybowski 8° ss. 439, nłb. 6.
  35. Kot Wiesław: Julian Strykowski. Poznań 1997 Rebis 16° ss. 171. (Czytani Dzisiaj). Biografia pisarza J. Strykowskiego (właściwie Pesaha Staraka) (1905-1996) i opis jego twórczości.
  36. Kotowski Izaak: Wyrok losu. Lublin 1997 Wydawnictwo CLIO 8° ss. 206, nłb. 6. Wspomnienia warszawskiego żyda z czasów II wojny światowej. Pobyt w łagrach sowieckich i na Monte Cassino.
  37. Kowalski Tadeusz Antoni: Mniejszości narodowe w Siłach Zbrojnych Drugiej Rzeczypospolitej Polskiej (1918-1939). Toruń 1997 Wyd. Adam Marszałek 8° ss. 182, tabl. 1, mapy.
  38. Krall Hanna: Zdłżył przed Panem Bogiem. Poznań 1997 a5 8° ss. 108, nłb. 1. Wywiad z Markiem Edelmanem jednym z przywódców powstania w getcie warszawskim w roku 1943.
  39. Lau-Lavie Naftali: Zraniony lew. Autobiografia. Kraków 1997 Wydawnictwo Znak 8° ss. 478, nłb. 1, ilustr. Polityk, rzecznik prasowy i doradca wybitnych postaci izraelskiej sceny politycznej takich, jak Mosze Dajan, Icchak Szamir i Szymon Peres.
  40. Lewin Aleksander: Gdy nadchodzi kres... Ostatnie lata życia Janusza Korczaka. Warszawa 1997 Wyd. Szkolne i Pedagogiczne 8° ss. 183, tabl. 8, ilustr. Dom Sierot w latach 1937-1939.
  41. Literackie portrety żydów. Praca zbiorowa. Red. Eugenia łoch. Lublin 1996 [druk.: 1997] Wyd. Uniw. M. Curie-Skłodowskiej 8° ss. 382.
  42. Maurier Daphne du: Rebeka. Przekł. z ang. E. Romanowicz-Podoska. Warszawa 1997 Prószyński i S-ka 8° ss. 427, nłb. 1. (Seria Z Diamentem). Powieść.
  43. Młka Henryk: Nie tylko Ziemia Ćwięta. M/S "Uniwersytetem Wrocławski" rejs w nieznanie. Szczecin 1997 Wyd. Promocyjne "Albatros" 8° ss. 198, nłb. 4, ilustr.
  44. Mniejszości narodowe w Polsce. Pod red. Zbigniewa Kurcza. Wrocław 1997 Wyd. Uniwersytetu Wrocławskiego 8° ss. 210, nłb. 1, tabl. 4, ilustr., 2 mapy, rez., sum., Zsf. (Acta Universitatis Wratislaviensis. No 1940).

45. Mniejszości narodowe, etniczne. Red. nac. Krzysztof Bielawski. Proglas. Pismo Towarzystwa Narodów Europy (Erodkowej. Nr 5/6: 1997 s. 1-78, ilustr. Z treści: Stoi przed nami zadanie gruntownej rewizji dziejów... Wywiad z prof. Józefem A. Gierowskim na temat antysemityzmu przeprowadził Stefan G¹siorowski s. 5-7; S. G¹siorowski: Legenda o Saulu Wahlu czyli ȳyd na tronie polskim w 1587 roku s. 10-12; Grzegorz Babiński: Etnicznoœæ. Narody, zbiorowoœci i mniejszoœci narodowe we wspó³czesnym œwiecie s. 28-31; Micha³ Jagie³o: Partnerstwo dla przysz³oœci. Uwagi o polityce wobec mniejszoœci narodowych s. 32-34; Krystyna Samsonowska: Kaha³ a parafia. Kilka uwag o specyfice i organizacji Źycia religijnego i publicznego spo³ecznoœci gmin Źydowskich w II Rzeczypospolitej s. 60-62.
46. Moczarski Kazimierz: Rozmowy z katem. Oprac. A. K. Kunert; przedm. Andrzej Szczypiorski. Wyd. 10. Warszawa 1997 Wydawnictwo Naukowe PWN 8° ss. 416, ilustr.
47. Nejman Edward: Epitafia. Warszawa 1997 Linia 8° ss. 87, nlb.1. Wspomnienia trzech ȳydów z okresu Holokaustu, którzy spotkali siê pod koniec wojny w sanatorium przeciwgruŹliczym na Dolnym Œ¹sku.
48. Orna Jagur (Irena Grodzińska): Bunkier "Krysi". Œódy 1997 Oficyna Bibliofilów 8° ss. 71, nlb. 1. Opowieœæ o rocznym pobycie i œmierci 38 ȳydów (w tym Emanuela Ringelbluma) w podziemnej kryjówece przy ulicy Grójeckiej w Warszawie w czasie II wojny œwiatowej.
49. Paruch Waldemar: Od konsolidacji pañstwowej do konsolidacji narodowej. Mniejszoœci narodowe w myœli politycznej obozu pi³sudczykowskiego 1926-1939. Lublin 1997 Wydawnictwo UMCS 8° ss. 426.
50. Perec Icchok Lejbusz: Opowiadania chasydzkie i ludowe. Przek³. Micha³ Friedman. Wstêp Salomon Belis-Legis. Wroc³aw 1997 Wydawnictwo Dolnoœ¹skie 8° ss. 289, nlb. 3, ilustr.
51. Pozzi Gianni: Chagall. Ilustr. C. Sarceni, L. R. Galante; przek³. z w³. T. Stañczyk. Œódy 1997 Galaktyka Spó³ka z o. o. 4° ss. 64, ilustr. (Wielcy Mistrzowie).
52. Problemy narodowoœciowe i wyznaniowe na Pomorzu Nadwielañskim i Kujawach w XX wieku. Zbiór studiów. Pod red. Ryszarda Sudziñskiego. Toruñ 1997 Uniw. Miko³aja Kopernika 8° ss. 244. (Stosunki Narodowoœciowe i Wyznaniowe na Pomorzu w XIX i XX Wieku. T. 5).
53. Sas-Jaworski Andrzej: Dzieje ȳydów kazimierskich. The History of the Jews in Kazimierz on the Vistula. Warszawa 1997 Agencja "Subdan" 8° ss. 96, nlb. 2, tabl. 37, ilustr., sum. Historia ȳydów w Kazimierzu Dolnym (woj. Lublin) w XIII-XX wieku.
54. Scholem Gerschom Gerhard: Mistycyzm Źydowski i jego g³ówne kierunki. Prze³. [z niem.] Ireneusz Kania; wstêpem opatrzy³ Micha³ Galas. Warszawa 1997 Czytelnik 8° ss. 519, nlb. 1. (Nowy Sympozjon). Tytu³ orygina³u: Die jüdische Mystik in ihren Hauptströmungen. Fundamentalne dzie³o największego znawcy Źydowskiej mistyki i kabalistyki G. Scholema (1897-1982).
55. Shapiro Michael: Stu ȳydów, którzy mieli największy wp³yw na dzieje ludzkoœci. Ranking. Prze³. Adam Mareta i Tomasz Misiak. Warszawa 1997 Rachocki i S-ka Pruszków 8° ss. 370.
56. Singer Izaak Bashevis: Golem. Warszawa 1997 8° ss. 104, 84. Powieœæ. Tekst równol. pol., ang.
57. Sloan James Park: Jerzy Kosiñski. Biografia. Przek³. z ang. E. Kulik-Bieliñska. Wyd. 2. Warszawa 1997 Wyd. "Da Capo" 8° ss. 446, nlb. 1.
58. Solomon Norman: Judaizm. Warszawa 1997 Prószyñska i Ska 8° ss. 165, ilustr. (Bardzo Krótkie Wprowadzenie). Ksi¹Źka o ȳdach, ich religii, dziejach Izraela i diasporze, a tak¿e filozofii Źydowskiej i idei narodu wybranego.
59. Stanis³awczyk Barbara: Czterdzieœci twardych. Warszawa 1997 ABC 8° ss. 307, nlb. 1, ilustr. Opowieœæ o pomocy Polaków ȳdom w czasie II wojny œwiatowej.

60. Steinfeld Ludwika: Qumran: "poemat symfoniczny" w sześciu księgach. Warszawa 1997 Wydawnictwo Księżkowe "IBiS" 8° ss. 239, nlb. 1. Powieść.
61. Studia z dziejów i kultury Żydów w Polsce po 1945 roku. Pod red. Jerzego Tomaszewskiego. Warszawa 1997 Wyd. Trio 8° ss. 202. Instytut Historii Uniwersytetu Warszawskiego. Centrum Badania i Nauczania Dziejów i Kultury Żydów w Polsce im. Mordechaja Anielewicza. Treść: J. Tomaszewski: Przedmowa s. 7-11; Maciej Pisarski: Emigracja Żydów z Pomorza Zachodniego w latach 1945-1960 s. 83-141; August Grabski: Współczesne życie religijne Żydów w Polsce s. 143-202.
62. Suchmiel Jadwiga: Żydówki ze stopniem doktora wszech nauk lekarskich oraz doktora filozofii w Uniwersytecie Jagiellońskim do czasów II Rzeczypospolitej. Częstochowa 1997 Wyd. WSP 8° ss. 37, nlb. 1. Kobiety pochodzenia żydowskiego na Wydziale Lekarskim i Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego w l. 1901-1939.
63. Synowiec Juliusz Stanisław: Mędrcy Izraela, ich pisma i nauka. Wyd. 2 rozsz. Kraków 1997 Bratni Zew 8° ss. 308, ilustr., 2 mapy. Pierwsza część księżki poświęcona jest mędrcy sędziów Izraela (Egipcjan, Mezopotamczyków i Fenicjan) i mędrcy w Izraelu (mędrcy, ich nauka i pisma). W drugiej części zostały szczegółowo omówione poszczególne dzieła mędrców żydowskich.
64. Szahak Feliks: Żydowskie dzieje i religia. Żydzi i goje. XXX wieków historii. Tłum. Jan M. Fijor. Warszawa-Chicago 1997 Fijorr Publishing 8° ss. 158, nlb. 2.
65. Szczypiorski Andrzej: Początek. Wstęp E. Jażdżewska-Goldsteinowa. Wyd. 9. Poznań 1997 Wyd. "Sens" 8° ss. 297, nlb. 1.
66. Traciewicz Kazimierz: Jom Kipur. Poznań 1997 Wydawnictwo Sens 8° ss. 457, nlb. 2. Powieść dotycząca czasów II wojny światowej.
67. Trunk Jechiel Jeszaja: Moje życie wpisane w historię Żydów w Polsce. Przeł. Anna Clarke. Warszawa 1997 Oficyna Naukowa 8° ss. 202, ilustr. Autobiografia J. J. Trunka (1887-1961).
68. Trzeciński Andrzej: Symbole i obrazy. Trzeci symboliczne przedstawień na nagrobkach żydowskich w Polsce. Lublin 1997 Wyd. Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej 8° ss. 168, nlb. 1, ilustr.
69. Wajs Karolina, Wajs Symcha: Fakty i wydarzenia z życia lubelskich Żydów. Lublin 1997 Wyd. Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej 8° ss. 77, nlb. 2, tabl. 12, ilustr. Dzieje Żydów w Lublinie w XIV-XX w.
70. Walter George Florian: Pielgrzym. Wędrowka z Ameryki do Ziemi Świętej. Przekł. z ang. L. R. Acher; przedm. J. Ogrodzki. Marki-Struga k. Warszawy 1997 Wyd. "Michalineum" 8° ss. 296.
71. Wodziński Marcin: Hebrajskie inskrypcje na Egiptu XIII-XIV wieku. Wrocław 1997 Towarzystwo Przyjaciół Polonistyki Wrocławskiej 8° ss. 563, tabl. k. 1, ilustr., mapa 1. Uniwersytet Wrocławski. Centrum Badań Egiptoznawczych i Bohemistycznych. Opis i interpretacja hebrajskich napisów na żydowskich nagrobkach z terenów Egiptu.
72. Zimmermann Henryk Zvi: Przeżyłem, pamiętam, świadczę. Kraków 1997 Wydawnictwo Baran i Suszczyński 8° ss. 366, nlb. 1, ilustr. Wspomnienia H. Z. Zimmermanna (ur. 1913 w Skale nad Zbruczem). Opis żydowskich obyczajów na kresach wschodnich Polski pierwszej dekady XX w.
73. Żbikowski Andrzej: Żydzi. Wrocław 1997 Wyd. Dolnośląskie 8° ss. 313, nlb. 2, ilustr., mapy. (A to Polska Wzajemnie). Dzieje Żydów w Polsce w XII-XX wieku.
74. Życie społeczne w Biblii. Red. Gabriel Witaszek. Lublin 1997 Redakcja Wydawnictwa KUL 8° ss. 344. Katolicki Uniwersytet Lubelski. Wydział Teologii. Z treści: G. Witaszek: Biblijne podstawy wierności prywatnej s. 23-41; Henryk Witczyk: Narodziny i dzieje państwa w dawnym Izraelu s. 69-111; Hubert Ordon: Powstanie królestwa i jego administracja s. 113-123; Waldemar Rakocy: Finanse i prace publiczne s. 125-132; Antoni Tronina: Prawo i sędownictwo s. 133-147; Adam Sikora: Demografia starożytnego Izraela s. 149-158; Ryszard Rubinkiewicz: Troska narodu

wybranego o kulturę narodowo-religijną s. 159-174; Jerzy Suchy: Ekologiczne przesłanie Biblii s. 175-200; Stefan Szymik: Matrymonium i rodzina w Biblii s. 203-225; Urszula Szwarc: Dzieci i ich wychowanie w Starym Testamencie s. 227-247; A. Sikora: Kategoria wolnych obywateli Izraela s. 249-267; Andrzej Kondracki: Niewolnicy w Starym i Nowym Testamencie s. 269-290; Antoni Paciorek: Obyczajowość życia wspólnotowego s. 291-334.

75. Żydzi i judaizm we współczesnych badaniach polskich. Materiały z konferencji, Kraków 21-23 XI 1995. Pod red. Krzysztofa Pilarczyka. Kraków 1997 Księgarnia Akademicka Wydawnictwo Naukowe 8° ss. 452, ilustr. Polskie Towarzystwo Studiów Żydowskich. Treść: K. Pilarczyk: Wstęp s. 9-11; I. SPECJALNE PLACÓWKI NAUKOWE W POLSCE ZAJMUJĄCE SIĘ BADANIEM JĘZYKA, DZIEJÓW I KULTURY ŻYDÓW ORAZ JUDAIZMU: Roman Marcinkowski: Zakład Hebraistyki Instytutu Orientalistycznego Uniwersytetu Warszawskiego s. 15-17; Andrzej K. Link-Lenczowski: Międzywydziałowy Zakład Historii i Kultury Żydów w Polsce Uniwersytetu Jagiellońskiego: dokonania i perspektywy s. 19-27; Jerzy Tomaszewski: Centrum Badania i Nauczania Dziejów i Kultury Żydów w Polsce im. Mordechaja Anielewicza w Uniwersytecie Warszawskim: osiągnięcia i plany badawcze s. 29-33; Mirosław Mikołajczyk: Instytut Dialogu Katolicko-Judaistycznego Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie: powstanie, działalność i perspektywy s. 35-38; Rafał Tebrowski: Żydowski Instytut Historyczny - Instytut Naukowo-Badawczy w Warszawie s. 39-47; Chone Shmeruk: Polskie badania nad dziejami Żydów w ostatnich latach s. 49-55; II. STAROŻYTNY IZRAEL. JUDAIZM A CHRZEŚCJAŃSTWO: Izabela Jaruzelska: Urzędnicy w Królestwie Północnym (Izrael) w VIII w. p. n. e. w świetle pieczęci i Biblii: próba analizy socjologicznej s. 59-79; Zdzisław Jan Kapera: Archeologiczne aspekty interpretacji osiedla Chirbet Qumran s. 81-89; Stanisław Mędala: Przegląd badań nad literaturą międzytestamentalną w Polsce w ostatnim dziesięcioleciu (1986-1995) s. 91-104; Jerzy Chmiel: Heortologia żydowska i chrześcijańska: projekt programu badawczego s. 105-108; Romuald J. Weksler-Waszkinel: Henri Bergson: spotkania judaizmu i katolicyzmu s. 109-122; Jerzy Bagrowicz: Żydzi i judaizm w katechezie Kościoła katolickiego (ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji katechezy w Polsce) s. 123-141; III. Z DZIEJÓW ŻYDÓW ASZKENAZYJSKICH: Zenon Guldon: Osadnictwo i liczebność ludności żydowskiej na ziemiach Rzeczypospolitej w okresie przedrozbiorowym: stan i program badań s. 145-154; Barbara M. Pendzich: Los Żydów na Białej i Czarnej Rusi w czasie "nieznanej wojny" 1654-1667 s. 155-161; Jan Doktor: Konwersje wyznawców Sabataja Cwi w niemieckim Kościele ewangelickim s. 163-175; Michał Galas: Nieznane XVII-wieczne Źródła polskie do historii sabataizmu s. 177-182; Roman Marcinkowski: Dow Ber z Bolechowa: "Uzupełnienie Torę wiedzy o wiekowie" s. 183-190; Stefan Głusiorowski: Stan badań nad dziejami gmin żydowskich na ziemi lwowskiej w XVII i XVIII wieku s. 191-212; Janusz Oszytko: Akta kancelarii pruskiej w Archiwum Państwowym w Opolu jako Źródło do historii Żydów na Górnym Śląsku s. 213-216; Maria Kłosańska: Przemiany w społeczności żydowskiej w Europie Środkowo-Wschodniej w XIX i XX w.: w świetle autobiografii niemieckojęzycznej s. 217-225; Robert Kuwałek: Pomiędzy tradycją a asymilacją: walka o wpływ i władzę w lubelskiej gminie żydowskiej między ortodoksami i asymilatorami w latach 1862-1915 s. 227-247; Bogusława Czajeczka: Działalność żydowskich stowarzyszeń kobiecych (zawodowych, oświatowych i charytatywnych) w Krakowie 1869-1939 s. 249-256; Jan Lewandowski: Zmiany w sytuacji ekonomicznej i politycznej ludności żydowskiej w Królestwie Polskim na terenie okupacji austriackiej (1915-1918) s. 257-266; Konrad Zieliński: Żydzi w instytucjach samorządu miejskiego i stowarzyszeniach niewyznaniowych w Lublinie w latach I wojny światowej s. 267-280; Wacław Wierzbieniec: Społeczność żydowska a Polacy i Ukraińcy w Przemyślu w okresie II Rzeczypospolitej s. 281-292; Daniel Grinberg: Polskojęzyczna prasa żydowska wobec wydarzeń w III Rzeszy 1933-1939 s. 293-305; Tadeusz Radzik: Praca przymusowa ludności żydowskiej: na przykładzie obozu pracy w Bełżcu w 1940 r. s. 307-319; IV. Z DZIEJÓW KULTURY ŻYDOWSKIEJ: Eleonora Bergman: Dokumentacja synagogi i cmentarzy żydowskich w Polsce s. 323-328; Marcin Wodziński: Żydowska epigrafika na Śląsku: stan badań s. 329-336; Leszek Hońdo: Stary cmentarz żydowski w Krakowie: stan i perspektywy badań s. 337-348; Andrzej Trzciniński, Jan Paweł Woronczak: Nagrobki z XVI w. Na cmentarzu żydowskim w Szczepieszynie s. 349-365; Jan Samek: Na granicy kultur - bożnica Ajzyka (Izaak Jakubowicza) w Krakowie s. 367-374; Andrzej Wierciński: Orzeł i zajac: próba interpretacji plafonu sufitowego synagogi w Chodorowie s. 375-381; Izabella Rejduch-Samkowa: Lesser Geldziński - pierwszy kolekcjoner i organizator muzeum żydowskiego w Gdańsku s. 383-394; Adam Penkalla: Uwagi o ochronie bożnic i kirkutów w Kieleckiem i Radomskim s. 395-400; K. Pilarczyk: Poliglotyzm księgi żydowskiej: wprowadzenie do zagadnienia s. 401-412; Mirosława Bułat: Historia teatru

żydowskiego w Krakowie: rekonesans badawczy s. 413-428; Sławomir J. Źurek: Sakralne motywy żydowskie w poezji Aleksandra Wata s. 429-438.

76. Źydzi szydłowieccy. Materiały sesji popularnonaukowej 22 lutego 1997 roku. Red. nauk. Jacek Wijaczka. Szydłowiec 1997 MLIM 8° ss. 214, nlb. 1, tabl. 8, ilustr., 2 pl., sum. Muzeum Ludowych Instrumentów Muzycznych w Szydłowcu. Dzieje Źydów w Szydłowcu (woj. Radom) w XVI-XX wieku.

77. Źydzi w Polsce. Antologia literacka. Oprac. Henryk Markiewicz. Kraków 1997 Universitas 8° ss. 496, nlb. 1. Antologia tekstów poetyckich i fragmentów prozy została przygotowana jako część składowa wydawnictwa "Źydzi w Polsce. Obraz i słowo. Cz. 1" (Pod red. Marka Rostworowskiego. Warszawa 1993), będącego pokłosiem wystawy, która miała miejsce w Muzeum Narodowym w Krakowie w roku 1989.

II. Dialog chrześcijańsko-żydowski

1. A bliźniego swego... Materiały z sympozjum "Źw. Maksymilian Maria Kolbe - Źydzi - masoni". Red. Stanisław C[elestyn] Napiórkowski. Lublin 1997 Redakcja Wydawnictw KUL 8° ss. 175. Katolicki Uniwersytet Lubelski. Wydział Teologii. Treść: S. C. Napiórkowski: Wprowadzenie w tematykę sympozjum s. 7-11; Kazimierz Malinowski: Problematyka żydowska w prasie katolickiej okresu międzywojennego w Polsce. Próba systematyzacji zagadnienia s. 11-28; Kazimierz Tuszyński: Wolnomyślicielstwo i masoneria jako historyczny kontekst apostołstwa Źw. Maksymiliana Kolbego s. 29-71; Ewa Banaś-Zadrozny: Problematyka żydowska i masoneria na łamach "Małego Dziennika" s. 73-89; Waldemar Mackiewicz: Obraz Źyda w "Rycerzu Niepokalanej" s. 91-107; Roman Aleksander Soczewka: Źydzi i masoni w "Pismach" i "Konferencjach" Źw. Maksymiliana Marii Kolbego s. 109-124; Ryszard Szkopowicz: Działalność franciszkanów na rzecz Źydów s. 125-130; Innocenty Wójcik: O działalności o. Maksymiliana Marii Kolbego i Niepokalanowa na rzecz Źydów s. 131-134; Zygmunt Zimowski: Kościół a masoneria s. 135-146; Dyskusja s. 147-175.
2. Brzegowy Tadeusz: Pięćoksiąg Mojżesza. Wprowadzenie i egzegeza Księgi Rodzaju 1-11. Wyd. 2 popr. Tarnów 1997 Biblos 8° ss. 233, ilustr. Instytut Teologiczny w Tarnowie. (Academica. [T.] 27). Praca stanowi literacko-historyczne i egzegetyczne opracowanie pierwszej części Starego Testamentu.
3. Bukowski Kazimierz: Religie świata wobec chrześcijaństwa. Wyd. 2 rozszerz. i uzup. Kraków 1997 Wydawnictwo "M" 8° ss. 406, ilustr.
4. Crossan John Dominic: Historyczny Jezus: kim był i czego nauczał. Przekł. z ang. M. Stopa. Warszawa 1997 Wyd. "Książka i Wiedza" 8° ss. 502.
5. Drane John W.: Osadnicy, wojownicy i królowie: bohaterowie Biblii. Oprac. pol. Mariusz Górny, Ewa Lewandowska; tłum. z ang. Częstochowa 1997 Edycja Świętego Pawła 4° ss. nlb. 48, ilustr. (Źwiat Biblii. [Z.] 2). Tytuł oryginału "Settlers, Warriors and Kings". Wydawnictwo popularne.
6. Drane John W.: Wielki plan: początek historii biblijnej. Oprac. pol. Mariusz Górny, Ewa Lewandowska; tłum. z ang. Częstochowa 1997 Edycja Świętego Pawła 4° ss. nlb. 48, ilustr. (Źwiat Biblii. [Z.] 1). Tytuł oryginału "The Great Plan"; wydawnictwo popularne.
7. Encyklopedia Biblii: postaci, pojęcia, informacje historyczne, środowisko naturalne, życie codzienne. Red. nac. Pat Alexander; przekł. z ang. Dariusz Źciepuro. Warszawa 1997 Źwiat Książki; Scriba 8° ss. 352, ilustr., mapy. Tytuł oryginału "Encyclopedia of the Bible"; wydawnictwo popularne.
8. Fronda. Pismo Poświęcone. Nr 9/10. Red. Grzegorz Górny, Rafał Smoczyński, Sonia Szostakiewicz. Warszawa 1997 Fronda 8° ss. 449, ilustr. Z treści: Karl Stern: Gdy Źyd spotyka Mesjasza s. 50-63; Eugenio Zolli: Naczelny Rabin Rzymu: Dlaczego zostałem katolikiem? s. 65-77; S. Szostakiewicz: "Szlachetna oliwka" i "dzikie galęzie" s. 79-99; Ankieta żydowska: Krzysztof Aleksyuk, Michał Czajkowski, Mieczysław Gogacz, Andreas Laun, Stanisław Obirek, Dariusz

- Olewiński, Daniel Oswald Rufeisen, Jacek Salij, Jan Turnau s. 101-114; Dietrich von Hildebrand: Pseudoekumenizm s. 116-120; Roman Guardini: Msza i Nowe Przymierze s. 121-125; Odnajdujê sens bycia Ÿydem. Rozmowa z Janem Grosfeldem. Rozmawiali G. Górný i Rafa³ Tichy s. 127-140; Jean-Miguel Garrigues: Izrael, czyli odrzucenie idola s. 141-145; Andrzej Marek Nowik: Chrzeœcjanie a Ÿydzî w dzie³ach œwiêtego Tomasza z Akwinu s. 147-158; Dialog bywa instrumentalizowany. Rozmowa z ksiêdzem Waldemarem Chrostowskim. Rozmawiali G. Górný i R. Tichy s. 160-175; Marek Konopko: Czy Ÿydom grozi duchowy Holocaust? s. 177-188; Igor Figa: O "religii Holocaustu" s. 189-202; Kult Holocaustu. Rozmowa z rabinem Michael'em Goldbergiem. Rozmawia³ Wojciech Klewec s. 204-209.
9. Frydland Rachniel: Co rabini wiedz¹ o Mesjaszu? Studium oparte na genealogii i prorocत्वach biblijnych. Kraków 1997 Wydawnictwo "Sofer" 16° ss. 143, nlb. 1. (Biblioteka Judaizmu Mesjanistycznego).
  10. Guinness Michele: Córka Przymierza. Droga Ÿydówki do Chrystusa. Przek³. z ang. K. Józefowicz; przedm. do wyd. pol. Waldemar Chrostowski. Warszawa 1997 Wydawnictwo Ksiê¿y Marianów 8° ss. 164, nlb. 1. (O Drogach Bo¿ego Dzia³ania).
  11. Harrington Wilfrid J.: Klucz do Biblii. Przedm. R. de Vaux, przek³. z ang. J. Marzêcki. Wyd. 4. Warszawa 1997 Instytut Wydawniczy "Pax" 8° ss. 583.
  12. Jêdrzejewski Sylwester: U korzeni z³a. Rdz. 1-11 w interpretacji apokaliptyki Ÿydowskiej. Lublin 1997 Redakcja Wydawnictw KUL 8° ss. 192, Zsf. Omówienie literatury religijnej wczesnego judaizmu, rêkopisy z Qumran, 2 w. p. n. e. - 1 w. n. e..
  13. Keel Othmar: Pieœñ nad pieœniami. Biblijna pieœñ o mi³oœci. Przek³. z niem. B. Mrozewicz. Poznañ 1997 Zysk i S-ka Wydawnictwo 8° ss. 300, ilustr.
  14. Kobierski Janusz Adam: Z Ziemi Jezusa. Kraków 1997 Wyd. Ksiê¿y Marianów 16° ss. 69, nlb. 1.
  15. Krajewski Stanis³aw: Ÿydzî, judaizm, Polska. Warszawa 1997 Vocatio 8° ss. 370, nlb. 5, ilustr. Eseje na temat historii, tradycji i religii Ÿydowskiej oraz dialogu chrzeœcijañsko-Ÿydowskiego w Polsce i zagranic¹.
  16. Lekarz a prawa cz³owieka. W krêgu bioetyki. Normy i wskazania orzecznictwa miêdzynarodowego, etyki oraz moralnoœci katolickiej, protestanckiej, Ÿydowskiej, muzu³mañskiej, buddyjskiej i agnostycznej. Studium 58 przypadków. Przek³ z franc. i oprac. T. Jasudowicz. Toruñ 1997 Wyd. "Comer" 8° ss. 264.
  17. Lifschitz Daniel: Chcê b³ogos³awiaæ Pana... Psalm 34. Tradycja Ÿydowska i chrzeœcijañska komentuje Psalm. Kraków 1997 Wydawnictwo "M" 8° ss. 292.
  18. Maliñski Mieczys³aw: Dlaczego chrzeœcjanie nie s¹ Ÿydami. Wyd. 2. Wroc³aw 1997 Tum 16° ss. 184, nlb. 7, ilustr. Judaizm a chrzeœcijañstwo, bibliстыka.
  19. Miko³ajczyk Miros³aw: Bibliografia dialogu chrzeœcijañsko-Ÿydowskiego w Polsce za lata 1945-1995. Red. nauk. I przedm. Waldemar Chrostowski; przedm. A. James Rudin. Warszawa 1997 Wyd. ATK 8° ss. 431, nlb. 1. Akademia Teologii Katolickiej. (Kœció³ a Ÿydzî i Judaizm. [T.] 6.). Materia³ bibliograficzny, zestawiony w uk³adzie chronologicznym, obejmuje 2593 pozycje, na które sk³adaj¹ siê druki zwarte, rozprawy w pracach zbiorowych, artyku³y z czasopism, has³a w encyklopediach i s³ownikach oraz wa¿niejsze recenzje.
  20. Pojednanie narodów i Kœció³ów. Materia³y sympozjum poœwiêconego problematyce II Europejskiego Zgromadzenia Ekumenicznego - Graz '97. Opole, 14.05.1997. Red. Piotr Jaskó³a. Opole 1997 Druk. Wyd. Œw. Krzy¿a 8° ss. 166, sum., Zsf., riass., r.s. Uniwersytet Opolski. Wydzia³ Teologiczny. (Sympozja 19). Z treœci: Jan Kanty Pytel: Pojednanie w Piêmie œwiêtym s. 15-22; Wac³aw Hryniewicz: Pojednanie a etos zrozumienia i wspó³czucia s. 23-40; Stanis³aw Celestyn Napiórkowski: Pojednanie jako dar Bo¿y i Ýród³o nowego Ÿycia. Asy¿ - Graz - Majdanek s. 41-45; Łukasz Kamykowski: Pojednanie z Ÿydami a pojednanie ekumeniczne s. 71-86; Zygfryd Glaeser: Droga dialogu - drog¹ pojednania s. 117-126.

21. Przewodnik po Biblii. Praca zbiorowa. Red. nauk. D. i P. Alexander; przek³. z ang. i red. [wydania pol.] T. Mieszkowski, M. Wojciechowski. Wyd. 2 popr. Warszawa 1997 Oficyna Wydawnicza "Vocatio" 8° ss. 680, ilustr. (Seria Biblijna).
22. Ravasi Gianfranco: Księga Rodzaju (1-11). Prze³. z w³. Marian Brzezinka. Red. nauk. Tomasz D¹bek. Kraków 1997 "M" 8° ss. 191, nlb. 1. (Rozumieæ Stary Testament. Komentarz Duchowy). Komentarz do Księgi Rodzaju uwzględniaj¹cy najnowsze odkrycia i pr¹dy biblijne.
23. Schmidt Werner H.: Wprowadzenie do Starego Testamentu. Przek³. z niem. Peter MathÉeus. Bielsko-Bia³a 1997 Augustana 8° ss. 343. Przedstawienie w formie podręcznikowej Starego Testamentu, jego dziejów, tradycji i Ÿródle³ oraz zawartej w nim poezji kulturowej i m¹droæciowej.
24. Sellier Charles E., Russel Brian: Tajemnice Biblii. Fakty czy mity?. Przek³. z ang. M. Szurek. Wyd. 2. Warszawa 1997 Wyd. "al fine" 8° ss. 319.
25. S³ownik wiedzy biblijnej. Praca zbiorowa. Red. nauk. B. M. Metzger, M. D. Cogan; przek³. z ang. zbiorowy; konsultacja nauk. I wstêp do wyd. pol. Waldemar Chrostowski. Warszawa 1997 Oficyna Wydawnicza "Vocatio" 8° ss. 945.
26. Szymanek Edward: Biblia - zbiór œwiêtych Ksi¹g kanonicznych. Apokryfy, pisma qumrañskie. Gniezno 1997 Gaudentium 8° ss. 93, nlb. 2. (Radiowa Katecheza Biblijna. [T.] 6). Bibliistyka, rękopisy z Qumran.
27. Tekst sakralny. Tekst inspirowany liturgi¹. Pod red. GraŸyny Habrajskiej. ŁódŸ 1997 Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego 8° ss. 310. Z treæci: Micha³ Czajkowski: Liturgia chrzeæcijañska i Ÿydowska s. 27-46; Krzysztof Pilarczyk: Biblijna i pozabiblijna literatura hebrajska w liturgii synagogałnej s. 47-60; Urszula Dzika: Sfera sacrum w przek³adzie - biblijne psalmy królewskie s. 115-126; Biblia jako inspiracja tłumacza. Psa³terz u Marka Skwarnickiego i w Biblii Tysi¹clecia s. 127-133; Milan Majt¹n: Problematyka leksyki a staroz¹pkonnych przekładoch biblie s. 145-152.
28. ToŸsamoœæ i dialog. Materia³y seminarium wyk³adowców dogmatyki poœwiêcone potrzebie recepcji wyników miêdzywyznaniowych dialogów doktrynalnych w wyk³adach z teologii dogmatycznej.
29. Opole-Kamieñ Œi¹ski, 6-7. 11. 1996. Red. Piotr Jaskó³a. Opole 1997 Druk. Wydaw. Œw. KrzyŸa 8° ss. 110, nlb. 1. Uniwersytet Opolski. Wydzia³ Teologiczny. (Sympozja. [T.] 15). Z treæci: Stanis³aw Celestyn Napiórkowski: Profesor dogmatyki wobec miêdzywyznaniowych dialogów doktrynalnych s. 7-22; Wojciech Ÿyciñski: Miêdzykoœcielne nadzieje i oczekiwania w zakresie ekumenizmu maryjnego s. 71-82; Waldemar Chrostowski: Zbratani przeciwnicy. Wyzwania dialogu katolicko-Ÿydowskiego dla teologii dogmatycznej s. 83-93.
30. Trachtenberg Joshua: Diabe³ i Ÿydz. (Eredniowieczna koncepcja Ÿyda a wspó³czesny antysemityzm. Prze³. Robert Stiller. Gdynia 1997 Uraeus 8° ss. 233, nlb. 7.
31. Trela Janusz: Przypowieæci Jezusa a starotestamentalne i rabinackie meszolim. Lublin 1997 Redakcja Wydawnictw Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego 8° ss. 322. Katolicki Uniwersytet Lubelski. Wydzia³ Teologii. Porównanie przypowieæci Jezusa z przypowieæciami rabinów.
32. W posłudze Słowa Pañskiego. Księga pamiłtkowa poœwiêcona Ks. Prof. Dr hab. Józefowi Kudasiewiczowi z okazji 70-lecia urodzin. Red. Stanis³aw Bielecki, Hubert Ordon, Henryk Witczyk. Kielce 1997 Jednoœæ 8° ss. 483, nlb. 1, tabl. 1, ilustr., Zsf., r,s. Z treæci: Stanis³aw Harêzga: Egzegeta wedŸug dokumentu Papieskiej Komisji Biblijnej "Interpretacja Biblii w Koœciele" s. 49-58; Urszula Szwarz: Warunki bytowe pokoleñ Jakubowych (wedŸug Pwt 33, 6-25) s. 59-70; Ryszard Rubinkiewicz: Psalm 2, 8 i 110 w interpretacji wczesnego judaizmu s. 94-103; Stanis³aw Potocki: Uwagi autobiograficzne autora M¹droæci Syracha s. 104-115; Micha³ Czajkowski: "Chwal, Jerozolimo, Jhwh!" s. 143-155.
33. Werner Stanis³aw: Zagadki biblijne. Warszawa 1997 Wydawnictwo Alfa 8° ss. 350, nlb. 1. (Czy Wiesz?). Ksi¹Ÿka popularna wyjaœniaj¹ca istnienie niektórych toposów literackich, których geneza tkwi w Biblii.

34. Zarębianka Zofia: Zakorzenia Anny Kamieńskiej. Kraków 1997 Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych "Universitas" 8° ss. 176, nlb. 1.
35. Zawiszewski Edward: Księgi dydaktyczne Starego Testamentu. Wstęp szczegółowy i egzegza wybranych fragmentów. Przedm. Jan Bernard Szl¹ga. Pelplin 1997 Bernardinum 8° ss. 203, nlb. 2. Pomoc dla studium Pisma Œwiętego w seminarium duchownym. Autor jest profesorem Starego Testamentu w Wyższym Seminarium Duchownym w Pelplinie.
36. Ziemny Aleksander: Resztki mniejszości czyli Œydzi polscy dzisiaj. Łódź 1997 Oficyna Bibliofilów 8° ss. 118. Zbiór artykułów dotyczących polskich Œydów, w tym głównie antysemityzmu.

III. Czasopisma poświęcone tematyce Œydowskiej

1. Almanach Œydowski. 1997-1998. Red. nac. Michał Friedman. Warszawa 1997 AKI 8° ss. 161, XXXVII, ilustr. Związek Gmin Wyznaniowych Œydowskich w Rzeczypospolitej Polskiej. Czasopismo poświęcone historii, literaturze i sztuce Œydów w Polsce i na świecie oraz kalendarz Œydowski na kolejne lata (ostatni na rok 5758).
2. Biuletyn Œydowskiego Instytutu Historycznego. Red. nac. Alina Cała. Warszawa 1997 Œydowski Instytut Historyczny - Instytut Naukowo-Badawczy 8° nr 1 ss. 135. Czasopismo naukowe z zakresu historii i kultury Œydów w Polsce i na świecie.
3. Jideše. Œydowskie Pismo Otwarte. Biuletyn. Red. nac. Bogna Pawlisz. Warszawa 1997 [B.w.] 4° nr 1-6 ss. 8. Toż. Nacjonalizm Stop. Numer edukacyjny dla młodzieży. Warszawa 1997 4° ss. 23. Pismo kulturalno-oświatowo-informacyjne. Dwa dodatki w cięgu roku dla dzieci.
4. Midrasz. Pismo Œydowskie. Red. nac. Konstanty Gebert. Warszawa 1997 Wydawca Stowarzyszenie "Midrasz" 4° nr 0, 1, 2, 3/4, 5, 6, 7/8 ss. (0) 56, ilustr.; (2) 56, ilustr.; (7/8) 82, nlb. 2, ilustr. Popularne pismo oświatowo-kulturalne o tematyce Œydowskiej.
5. Słowo Œydowskie. Dwutygodnik Społeczno-Kulturalny. Red. nac. Adam Rok. Warszawa 1997 Wyd. Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Œydów w Polsce Zarząd Główny 4° nr 1-25/26 ss. ok. 39. Pismo dwujęzyczne: artykuły w języku polskim i jidysz.
6. Szalom z Izraela. Biuletyn Ambasady Izraela w Warszawie. Nr 18: 100 lat syjonizmu. Warszawa 1997 [Ambasada Izraela w Warszawie] 4° ss. 23, ilustr.